

Kommentarer fra DN Odense til Odense Kommuneplan 2020-2032

DN Odense har med interesse læst Odense Kommunes Kommuneplan 2020-2032.

DN Odenses primære interesse i kommuneplanen er, om den i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til og udvikler kommunens natur og biodiversitet samt sikrer den fornødne klimaindsats.

Vi hilser med tilfredshed, at "Grønt Danmarkskort" nu skal være en del af kommuneplanen, så hensynet til "det grønne" og kommunens øvrige udvikling kan tænkes sammen.

Vi sætter selvfølgelig også pris på, at Odense ønsker at være Danmarks grønneste storby, men vil vi allerede indledningsvis pege på, at "det grønne" kan være mange ting. Her synes kommuneplanen primært at tilgodese borgernes tilgang til grønne, rekreative områder snarere end på at udvikle kommunens natur og biodiversitet. Vi mener, at der kan findes en bedre balance mellem benyttelse og beskyttelse. En aktiv naturpolitik er nødvendig i betragtning af, at det er almindeligt anerkendt, at vi i Danmark står i en akut biodiversitetskrise, hvor over 2000 arter er truede på kort eller langt sigt. Svaret på krisen er primært at give naturen, og ikke mindst den "vilde" natur, mere plads, og her savner vi et ambitiøst udspil fra kommunen, som omfatter 1) mere urørt skov og skov med fokus på biodiversitet, 2) flere arealer, hvor naturen prioriteres højt, og 3) principper for, hvordan naturindholdet maksimeres ved plejen af de kommunale arealer. En ny strategi om biodiversitet fra EU Kommissionen stiller krav om, at 30% af landarealerne skal afsættes til natur og biodiversitet, heraf 10% under streng naturbeskyttelse dvs. arealer udlagt med natur og biodiversitet alene som formål. Vi ønsker, at Odense går foran i denne nødvendige udvikling, så byen og kommunen også i naturmæssig forstand bliver Danmarks grønneste storby.

Vi har desuden følgende kommentarer til kommuneplanens enkelte afsnit:

1.1 Storby i udvikling

Brud på Naturbeskyttelseslovens skovbyggelinjer.

DN bemærker, at Odense Kommune i forslag til kommuneplan 2020 planlægger som om, Naturbeskyttelseslovens §17 om skovbyggelinjer ikke eksisterer og således fortsætter den uheldige politik fra kommuneplan 2016.

DN skal minde om, at formålet med §17 er

”.. at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet og for at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv.” Byggelinjen er fastsat til 300 m.

DN er opmærksom på, at der i bymæssig bebyggelse, hvor der findes eksisterende lovlig bebyggelse tættere på skovbyggelinjen kan være undtagelsesbestemmelserne (§17 stk. 3, husrækkereglen). Dette er imidlertid ikke tilfældet i nedenstående tilfælde.

Det er uforståeligt, at Odense Kommune – som gerne vil være ”Danmarks grønneste storby” konsekvent fremme bygherres ønske om boligbebyggelse på bekostning af det grønne – og ser bort fra gældende lovgivning på området.

Windelsvej

I forslaget ændres 1.F19 fra friareal til boligområde 8.B.20. Området ligger i dag som et åbent landskab der afgrænses smukt af Strandskoven og Hedviglundsskoven, som begge er fredskove.

Hele området ligger indenfor 300 m fra skovbryn.

Det foreslåede rammeområde er afgrænset efter de tilfældigt opståede matrikelskel på stedet, og tager ikke hensyn til landskabelige forhold. Rammeområdet går helt til skovbryn.

DN gør indsigelse mod ændringen fra friareal til boligområde, men indgår gerne i en dialog om en mindre reduktion af skovbyggelinjen, med henblik på en evt. afrunding af bebyggelsen ved Sprogøvej.

Gammelsø 5.BE.10

Det er som nævnt positivt, at Odense Kommune vil være ”Danmarks grønneste storby”.

Det er også positivt, at man vil sikre kvalitet i byudviklingen, styrke Odenses særkende som grøn by, sikre fremtidige boliger let adgang til grønne områder og holde den grøn-blå struktur fri for bebyggelse.

På baggrund af disse fine målsætninger forekommer det dog uforståeligt, at Odense Kommune i kommuneplan 2016 fjernede en vigtig del af den grøn-blå struktur til fordel for boliger i op til 3 etager.

Gammelsø er en del af den tidligere Næsbyhoved Sø, som blev tørlagt i 1860'erne. Med sin beliggenhed mellem den historiske Næsbyhoved Skov og Åløggeskoven er den med til at tegne det historiske landskab, hvor Næsbyhoved slot lå med markante voldanlæg ned mod det, der nu er Gammelsø.

Der er under 300 m mellem de to fredskove. Det betyder, at Gammelsø er omfattet af ikke mindre end to skovbyggelinjer, som netop tjener Naturbeskyttelseslovens formål med at sikre det frie udsyn til de to historiske skove på forbilledlig vis.

At Odense Kommune på dette sted - af alle steder - ser helt bort fra Naturbeskyttelseslovens bestemmelser er uforståeligt.

I de oprindelige planer - før de uheldige ændringer af Byomdannelsesplanen for havnen i 2016 - var Gammelsø en vigtig del af havneomdannelsens friarealstruktur. Men samtidig med at man forøgede antallet af boliger ved havnen fra 1500 til 2500, fjerner man det eneste større grønne område, der kunne bruges til rekreative tilbud for de mange nye beboere - en væsentlig forringelse af havneomdannelsen.

Området er på størrelse med Kongens Have, og ligger ligesom denne i et historisk område - lige ved et tidligere kongeslot - Næsbyhoved Slot. Det var dér Kongerne boede, før det nuværende Odense Slot blev kongelig residens.

Gammelsø har potentiale til at opfylde nye behov for større bynær rekreation og større friluftsbegivenheder - ikke kun for havnen, men for hele byen. Hvor Kongens Have har begrænsninger på grund af fredning og beliggenhed, kan Gammelsø bruges til andre ting og enkeltarrangementer, som ikke passer til Kongens Have.

Det er en unik situation for en storby at have et så velbeliggende grønt område så tæt ved city - og med en så fin landskabelig placering

Området skæmmes dog af, at ejeren, Odense Havn, har behandlet det dårligt med oplag, skure og lign.

DN vil gøre alt hvad der er i forenings magt for at sikre dette umistelige landskabelement som rekreativt område.

Tysklandkaj 5.BE.7

Tysklandkaj ligger indenfor skovbyggelinjen for Åløggeskoven, kun ca. 15 m fra skovbrynet.

Tysklandkaj var i den oprindelige byomdannelsesplan udlagt til lav bebyggelse med mulighed for bl.a. ferie og fritidsformål. Bebyggelsen var tilpasset nærheden til Åløggeskoven.

Ligesom for Gammelsøs vedkommende blev Tysklandkaj ændret radikalt med nye byomdannelsesplan 2.0. Bebyggelsesprocenten blev hævet fra næsten ingenting til 125 – svarende til bebyggelser i tætbyen.

Sigtelinjer, der sikrede visuel forbindelse mellem havnen og Åløkkeskoven blev erstattet af byggeri i op til 8 etager!

DN stod dengang uforstående over for, hvorfor "Danmarks grønneste storby" så ensidigt tilgodeser snævre grundejerinteresser på bekostning af det grønne.

Det gør DN stadig! Det er helt nødvendigt, at den nye kommuneplan gør op med de fejl, der skete med Byomdannelsesplan 2.0.

Sigtelinjerne skal igen sikres, og bebyggelsen skal tilpasses omgivelserne.

DN mener ikke, at en skovbyggelinje på 300 m giver mening på dette sted og indgår gerne i en dialog om reduktion af byggelinjen. Det må dog være en forudsætning, at bebyggelsen tilpasses stedet og at skovbyggelinjens formål med at sikre indblik til skoven tilgodeses. Byggeri i 6 – 8 etager få meter fra en fredskov er helt uacceptabelt og i modstrid med Naturbeskyttelseslovens intentioner.

Kanalvej 10.S.10

Kommuneplanens rammer giver mulighed at opføre 7000 m² bebyggelse i Næsbyhoved Skov med mulighed for 90 P-pladser på terræn, hvor Restaurant Næsbyhoved Skov ligger.

En stor del af træerne i Næsbyhoved Skov er fredede, og det vil efter DN opfattelse hverken være muligt eller ønskeligt at opføre så meget bebyggelse på den historiske slotsbanke.

DN foreslår at de 7000 m² byggemulighed fjernes fra rammerne, og at der kun gives mulighed for mindre tilbygninger og ombygninger i forbindelse med de nuværende bygninger.

Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt at nævne fredningen i rammerne.

Lumby 47.B.4

DN's hovedformål er at sikre naturinteresser, men også det åbne landbrugsland kan byde på naturoplevelser og kan være vigtigt at bevare som kulturlandskab.

Derfor gør DN indsigelse mod den ødelæggelse af kulturlandskabet ved Lumby, der foreslås i forslaget til kommuneplan.

I dag opleves Lumby som en landsby, der ligger i landskabet, som den har gjort i mere end 800 år. De senere tilføjelser af parcelhusbebyggelse er opført i tilknytning

til landsbyen og i en sådan afstand fra Bladstrupvej, at landsbyen stadig opleves som landsby omgivet af marker.

Den foreslåede store parcelhusudstyknings vil ødelægge indtrykket af Lumby som landsby. Bebyggelsen går helt ud til Bladstrupvej, hvis karakter af landevej vil spoles af parcelhuse, der vil ligge her som et fremmedelement uden sammenhæng med det omliggende kulturlandskab.

Udbygningen sker på grundlag af tilfældige matrikelskel og ikke på grundlag en af landskabelig vurdering.

DN savner en begrundelse for, hvorfor der skal ligge parcelhuse her, når Odense Kommunes politik er, at ny bebyggelse skal opføres i tilknytning til den udvidede bymidte, den sammenhængende by og/eller de selvstændige forstæder.

1.1.4 Byvækstområder

Der er i to tilfælde etableret byvækstområder i områder, der i den gældende kommuneplan er udlagt som bynært landskab. Det er områderne ved Højby og Korup øst. Vi har forståelse for, at der kan være behov for at udlægge nye byvækstområder, men mener, at dette skal ske udenfor områder, der i den eksisterende plan er friholdt for byggeri af hensyn til natur- eller landskabelige værdier. Hvis kommunen fastholder disse byvækstområder, henstiller vi til, at der tages vidtgående hensyn til natur og landskab ved den konkrete udformning af byggeriet. I Højby (42.B.11) ligger området tæt på eksisterende småskove, og der bør holdes god afstand til disse. Vi foreslår, at i det mindste den vestlige del af området tages ud af byvækstområder og fastholdes som potentiel natur i lighed med arealerne mod nord, vest og syd.

2.1.1 Erhvervsområder

Erhvervsområde ved motorvej E20

Den nordlige del af området, Nord for Niels Bohrs Alle og øst for Kohaveskoven, indeholder 5 småskove, som er meget værdifulde naturområder, se vores bemærkninger om 'Bondeskove øst for Kohaveskoven', under punkt 3.1.3 Grønt Danmarkskort. Vi ønsker, at de 5 skove og området rundt om og imellem skovene tages ud af erhvervsområdet og omfattes af Grønt Danmarkskort. Vi gør desuden opmærksom på, at størstedelen af erhvervsområdet nord for Niels Bohrs Alle er omfattet af de fem skoves skovbyggelinjer, så det også af denne grund bør friholdes for byggeri.

3.1.2 Blå sammenhænge

Vi savner en tilkendegivelse af, at kommunen vil arbejde målrettet med at sikre og forbedre vandkvaliteten og de fysiske forhold i vandområderne, så de kan leve op til deres målsætninger i vandområdeplanerne, og således at anvendelsen til vandafledning og rekreative formål ikke er til hinder for målopfyldelse.

3.1.3 Grønt Danmarkskort

Det fremgår, at der frem mod 2030 skal udlægges 1270 ha ny natur og skov, hvis målet om en fordobling af naturarealet fra 2009 til 2030 skal nås. Det anføres, at dette kan blive svært at nå med den nuværende indsats. Vi anbefaler, at der afsættes de nødvendige ressourcer til at nå målet. Naturen har brug for mere plads!

Prioritering af indsatser

Grønt Danmarkskort er delt op i 5 kategorier: Natura 2000, Særligt værdifulde naturområder, Økologisk forbindelse, Potentielt naturområde og Potentiel økologisk forbindelse. Der beskrives ingen indsatser indenfor de tre sidstnævnte områder, og det er netop inden for disse, at ny natur skal udvikles. Det bør beskrives, hvordan dette skal gøres, f.eks. gennem opkøb af jord til natur, skovrejsning, inddragning af dyrket jord til græsning mm.

Kommentarer til enkelte områder:

Ræveskov: Dette er en af de vigtigste skove i Odense kommune med en høj biodiversitet med f.eks. mange sjældne insekter. Skoven er kendt i generationer og blev f.eks. brugt meget i 1940-50'erne af Naturhistorisk Forening for Fyn som ekskursionsmål på grund af sine naturværdier. Skoven i sin helhed skal med i grønnt Danmarkskort som særligt værdifulde naturområde.

Højstrup-området: Højstrup Området er det største ugødede og usprøjtede græsland område i Odense Kommune. Området rummer en koncentration af fugle, planter og insekter og har et stort potentiale for naturforbedringer, f.eks. hvis der udsættes store græssere. Højstrup-området skal med i Grønt Danmarkskort som særligt værdifuldt naturområde.

Radby Skov, 500 meter nord for Dyred Banke er en særdeles vigtig skov med flere sjældne planter, som kun findes her i hele Odense Kommune. Radby Skov skal med i grønnt Danmarkskort som særligt værdifuldt naturområde.

Bondeskove øst for Kohaveskoven. Se bilag 1 nederst i høringssvaret. Omfatter 5 små løvskove, som efter DN Odenses mening muligvis er de mest biologisk interessante skove i hele kommunen. Det er gamle skove, som alle rummer gamle løvtræer, herunder gamle ege, bøge, fuglekirsebær, linde mv. Desuden er skovene interessante derved, at der er partier, som har været stævnet inden for ikke særlig mange år siden. Skovene bør medtages i grønnt danmarkskort som særlig værdifuld natur, og området rundt om og imellem skovene bør også medtages i grønnt danmarkskort, så der kan etableres græsning med henblik på at etablere et samlet naturområde.

Fruens Bøge Skov. Kun en lille del af skoven er med i grønt Danmarkskort (som særligt værdifuldt naturområde). Hele skoven bør være med i grønt Danmarkskort, da den sammen med Sejerskov rummer en unik biodiversitet med en række sjældne svampe knyttet til gamle træer og dødt ved, jf. Udkast til "Handleplan for natur og biodiversitet i Odense Kommune".

3.2 Parker og grønne områder

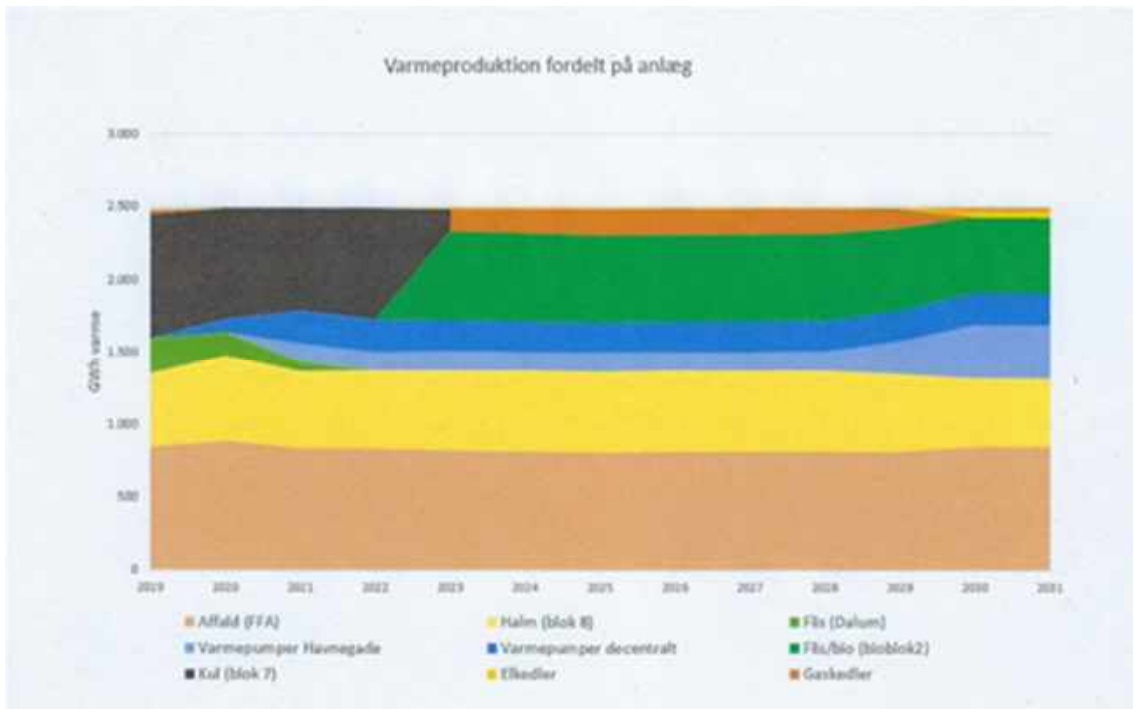
DN Odense mener, at kommunen i højere grad end nu skal fokusere på at bruge de kommunale områder, herunder parkerne, til at 'bringe naturen ind i byen', dvs. bruge de grønne områder til aktivt at forbedre biodiversiteten ved gennem driften at fremme mere "vilde" områder, som vedligeholdes på en måde, som fremmer en større biodiversitet.

Det undrer os desuden, at vi ikke har kunnet finde et tema, der omhandler kommunens skove. Vi mener, at det er nødvendigt, at kommunen udarbejder en skovstrategi med vægt på, hvordan biodiversiteten kan styrkes i alle kommunens skove, bl.a. gennem udlægning af urørt skov og anden skov med vægt på biodiversitet. En sådan skovstrategi kan for de enkelte områder i skovene vise, hvilke formål skovdriften tjener. DN Odense går gerne i dialog med kommunen om dette.

6.5 Grøn energi

Odense Kommune har bl.a. som mål, at fjernvarmeforsyningen er baseret på **vedvarende energikilder i 2025**.

Dette stemmer ikke overens med nedenstående diagram over Fjernvarme Fyns varmeproduktion fordelt på anlæg. Diagrammet er 26.5.2020 tilsendt DN Odense sammen med et svar fra Odenses borgmester på DN Odenses skrivelse af 19.5.2020 til medlemmerne af Odense Byråd om varmepumper og træflis i Odense.

Diagrammet viser bl.a., at Fjernvarme Fyn planlægger med affald som varmekilde helt frem til 2031 (og måske længere?) svarende til ca. 35% af den samlede varmeproduktion på årsbasis. Der er altså tale om over en tredjedel og den største enkelte varmekilde (grundlast) i Odenses fjernvarmeforsyning de næste 10 år.

Affald i varmeforsyningen er **ikke vedvarende energi (VE)**, jfr. VE-direktivets (11.12.2018) definition af vedvarende energi. Det vil derfor stride mod målsætningen i Kommuneplan 2020 at fortsætte med affald som varmekilde ud over 2025. Der er altså ikke overensstemmelse mellem målsætning og plan!

I øvrigt er affaldsforbrænding **ej heller CO₂-neutralt**, hvilket er alvorligt for Odense som grøn storby frem mod 2030, da kommunens bestræbelser bør sigte målrettet på den hurtigste og størst mulige CO₂-reduktion pga. klimatruslen.

BILAG 1

Hotspot for gamle bondeskove øst for Kohaveskoven (øst for Ring Øst)

Indledning

Øst for Ring øst (=øst for Kohaveskoven) ligger et landbrugsland isprængt temmelig mange gamle bondeskove og mange hegn.

Området ejes af Odense Kommune

Alle de 5 besøgte skove (besøgt 19.08.2020) er udelukkende løvskove. Skovene er små, men efter Danmarks Naturfredningsforenings mening er det muligvis de mest biologisk interessante skove i hele kommunen.

Skovene er "historiske skove" idet de har ligget der "altid". Skovene rummer alle gamle løvtræer, herunder gamle ege, bøge, fuglekirsebær, linde mv. Desuden er skovene interessante derved, at der er partier, som har været stævnet inden for ikke særlig mange år siden.

Potentialer

Disse vigtige skove er mere eller mindre forbundet med levende hegn der indeholder f.eks. ældre egetræer.

Det er helt oplagt at udlægge i hvert fald dele af området som et sammenhængende område, hvor de i dag dyrkede marker udlægges til ekstensiv afgræsning, og hvor de 5 skove indgår i græsningen. Der bør, hvis det kan lade sig gøre, graves et mindre antal vandhuller.

Truslen ligger i planlægningen

Som vi ser det, er området udlagt til erhverv. Det er naturligvis uheldigt, når der er så store naturinteresser. Det vi tænker, at hvis man fastholder erhvervs-udlægningen, at man kan tage det af os nedenfor udpegede område ud af kommuneplanlægningen og lægge det ud som et hotspots i biodiversitetsplanen. Det er ikke noget stort område vi peger på bør tages ud, men vigtigt!

De 5 vigtige skove øst for Ring Øst.

Skov nummer 1

Skov nummer 1 er udelukkende bevokset med ældre ege.

Ældre ege i skov nummer 1.

Skov nummer 2

Ældre ask i skovbrynet i skov nummer 2.

Gammel bøg i skov nummer 2.

Skov nummer 2 set med udsået insektstribe

Skov nummer 3

Skov nummer 3 set på afstand.

Skov nummer 3.

Skov nummer 3 med gammel eg med vedbend.

Skov nummer 4

Skov nummer 4 er en af de mest værdifulde skove i området – lysåben og gamle træer

Skov nummer 4 med højstub.

Skov nummer 4 er lysåben og med gamle bøg med huller.

Gammel eg med huller.

Svamp på gammel Fugle-Kirsebær.

Der findes også gamle stævnede Hasler i skov nummer 4.

De biologiske værdier i skov nummer 4 er store – her faldet Eg samt stor gammel Fugle-Kirsebær

Skov nummer 4 set fra afstand med mindre braklagt areal.

Skov nummer 5

Skov nummer 5 set fra afstand

Stævnede Hasler.

Et sådant syn set man ingen andre steder i Odenses skove – et virkelig natur hotspot

Dette er også et natur hotspot. Gammel eg med falden gren.

Stævnet "andet løv" i skov nummer 5.

Landskabet imellem skovene
Hegnene

Skønt hegn med gamle ege.

Forslag til mere natur i området samtidig med at der kommer erhverv

Forslag til sammenbinding af området. Det med rødt tegnede område hegnes og lægges ud i græs og afgræsses